

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Светла Георгиева Калудова-Станилова – АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

На: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”,
Професионално направление (шифър 8.3) „Музикално и танцово изкуство“.

Автор: Ванг Шуайтунг, докторант редовна форма на обучение към катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство” при факултет „Музикална педагогика“ при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив.

Тема: „Изследване на динамиката на вокалните техники в китайското академично народно пеене“.

Научен ръководител: проф. д-р Тони Димитрова Шекерджиева-Новак

За процедурата по конкурса

В конкурса за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 8. Изкуства, Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство”, факултет „Музикална педагогика“ при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив, участва един кандидат – Ванг Шуайтунг. Представени са всички необходими документи, съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Представяне на кандидата

Ванг Шуайтунг е роден в Хенан, Китай. Автобиографията му показва, че той от дълги години се занимава с музикално изкуство и има трайни научни интереси в областта на вокалната и традиционна китайска музика. Той получава магистърска степен от университета във Фуджиан и днес е утвърден оперен певец. Участвал е в редица престижни музикални конкурси в Русия, България, Италия, Унгария, Румъния и др. и е носител на високи награди. Има публикувани девет статии.

Научно-изследователска продукция

Биографията на Ванг Шуайтунг разкрива музикант с широк поглед и иновативни търсения в областта на вокалното изкуство. Неговият интерес към пеене се отразява в различни проявления на таланта му: творческа инициативност, прозорливост, високо ниво на музикална култура и знания. Очевидно този интерес на докторанта, проведеното обучение и търсения в жанра и практиката, го насочват в настоящата процедура и към избора на тема за дисертационен труд. Той приема предизвикателството да заяви едно сериозно, мащабно теоретично изследване, което намира своето място в съвременните тенденции, отговарящи на естетиката на времето. Неговите задълбочени теоретико-практически познания са допълнителна предпоставка за това.

Представената теза за теоретична разработка на тема: *„Изследване на динамиката на вокалните техники в китайското академично народно пеене“*, съдържа увод, четири глави, заключение и библиография на ползваната литература в общ обем 170 страници. Библиографията включва 34 източника, с което докторантът заявява своята висока информираност по проблематиката в изследването. Структурата и съдържанието на труда са успех за него. Разработката се отличава с добре издържана, логическа последователност и завършеност. Цялостната концепция на дисертационния труд е демонстрирана чрез смислен и добре подреден текст с ясен и логичен изказ, с точни изводи и лични становища, изведени от обучението и практиката. Ползването на посочената литература доказва задълбочен прочит на теоретични изследвания във вокалното изкуство в исторически, еволюционен и методически аспект, посредством аналитичен подход с коментари, свързани с основната цел. Убедително са представени обекта, предмета, целта и задачите. Заявената методологическа рамка, формулирана ясно и прецизно намира израз в: проучване на литературни източници, изследване на исторически документи, аналитичен, сравнителен, систематичен, наблюдение, обобщение, интервю и др.

Първа глава *„Обзор на развитието на вокалното музикално изкуство в Древен Китай“* насочва към дълбочинен анализ в развитието на традиционното вокално изкуство в Китай през отделни периоди, свързани с различни исторически, социо-културни условия и практики. Представянето на вокалното национално изкуство чрез различни форми в неговото еволюционно развитие, показва стремеж към съхранение на фолклорните образци чрез *„система за събиране и записване на народни*

песни, с цел да наблюдава и разбира общественото мнение и да обслужва своите интереси чрез контрол на народното творчество“. (с. 25) Според автора пеенето еволюира под влияние на дворцовата, религиозната и светската музика в различни форми на *a capella* или ансамбловото музициране. Важно за изследването е следното обобщение. „При изпълняването на песни в императорския дворец, биват прибавени и елементи като танци и инструментални пасажки, чрез които се формира една мащабна музикално-танцова форма, състояща се от три части: увертюра, пеене и епизод“.(с.36), а разцветът на будистката музикална система...подтиква създаването на песенно-танцови форми, които впоследствие се превръщат в елементи от китайската опера.“ (с.42) Относно националната фолклорна музика, докторантът подчертава наличието на отделни региони с различни характеристики на традиционните образци, при които постепенно навлиза инструменталния съпровод от духови или струнни инструменти. Тук в исторически аспект е проследена педагогическата намеса при овладяване на вокалното изкуство и определяне критериите за гласова характеристика. Появяват се и първите школи и преподаватели, първите методически насоки за работа върху елементите на вокалната техника и репертоара, значението на певческото дишане за качествата на звука, взаимодействието между мелодия и текст. Подчертава се силното влияние на определени династии за появата, развитието и утвърждаването на оперното изкуство през периода на Новото време. Налични са задълбочени изследвания върху вокалното изкуство, повишават се изискванията към изпълнителската техника на певците. Всичко това води към развитие на китайското вокално изкуство. В подкрепа на разсъжденията е анализирана дейността на различни представители на певчески школи с техните изисквания към изпълнителската техника на певците.

Втора глава е озаглавена “*Развитие на китайската народна вокална музика в периода на Новото време*”. Тук докторантът разсъждава в посока влияние на исторически, социални условия на живот, както и влияние на европейската култура върху китайската музика. Това е период на бързо обогатяване и развитие на традиционната музика в професионална. Формират се нови жанрове, нови стилове, които се развиват с бързи темпове и се превръщат в основна тенденция в съвременната китайска музика. Според автора „така се поставя началото на нов период на разнообразни социални и музикални форми, паралелно съществуващи с традиционната музика.“ (с.76) Вокалните жанрове търпят бързи промени и развитие. Много обучени

певци в Япония, Европа и САЩ, завръщайки се в родината полагат основите на развитие на съвременната китайска вокална музика. „Белканто“, като стил навлиза в оперните произведения. Въпреки силното влияние на политическите сили върху изкуството, през този период се чувства стремеж за съхранение на фолклорните мотиви в оперния стил. По отношение на пеенето, всички актьори използват техники от традиционните стилове на китайското оперно пеене. Затова операта в този период представлява успешен опит за съчетаване на местните китайски вокални методи със западните оперни форми. Изследването доказва, че има стремеж към съхранение на изпълнителския стил на различните етнически групи и региони в Китай.

Съжденията на докторанта в трета глава „Развитие на народната вокална музика в съвременен Китай“ отразяват промените и развитието на китайската музика през втората половина на 20 век. Поставя се началото на нова ера, формира се т.н. „академична народна вокална музика“, използвана за създаване на различни типове музикални произведения. Тук авторът аналитично и задълбочено проследява всички етапи от развитието на традиционната китайска музика по емпиричен път и достигането до образователната система, която налага методическа намеса под ръководството на вещи педагози по „белканто“. Методите им са насочени към запазване на оригиналните стилове на етно-певците и съхранение на регионалните, певчески специфики. Академичните методи в обучението по пеене, бележат утвърждаване. В тази посока авторът изразява становище, че това води до „унифициране“ на гласовете по тембър и появата на феномена „хиляда певци – един глас“. Възниква остра нужда от вокални техники, които да демонстрират нови форми на сценично изпълнение и творчество. Не е подминат и разгарящият се конфликт между „западното белканто“ и традиционното китайско народно пеене. Ванг Шуайтунг разглежда различни музикални академии, в които се изучава вокална техника и традиционно пеене. Той подчертава, че създаването на големи консерватории довежда до появата на множество изследователи на китайската народна вокална музика. Те стъпват върху унаследените традиционни певчески методи, смело заимстват техники от „белканто“ и така допринасят за формирането на академичната школа по народно пеене. Появява се необходимост от изследователска дейност към традиционните образци и тяхното опазване. Композиторите създават оригинални народни опери, използвайки опита на чуждестранни композитори.

От значение за изследването е представената обективна гледна точка за т.н. „образцови опери“, които до известна степен са допринесли за реформата и развитието на Пекинската опера, местните оперни жанрове и народната музика. Тяхното съдържание изразява начина на живот на хората в новата епоха, като се наблюдава голяма иновативност в пеенето и музикалния акомпанимент. Изследването показва, че народните певчески методи, съчетани със западните „научни“ вокални техники са по-подходящи за интерпретиране на песните от новото време.

Четвърта глава „Сравнително изследване на обучението по народно пеене в Китай и България“ показва информираността на докторанта върху локалните и общонационални характеристики на българското фолклорно пеене. Разгледаните теоретични, вокални и изпълнителски характеристики на всеки регион и прилаганата методика, доказват това. Акцентът пада върху организацията на образователния процес, който има своите исторически и социални предпоставки за поява, развитие и усъвършенстване. Направеният сравнителен анализ между китайското и българското пеене по няколко показателя в различните квалификационни степени е успешен и с приносно значение за отделните образователни системи. Всички твърдения са подкрепени с доказателствени схеми и примери.

Приноси на дисертационния труд

Напълно приемам изложените приноси на труда, които са аналитично представени и достоверно изтъкнати. Те имат практико-приложно и приносно значение. Заключение на дисертационния труд представя в обобщен вид съжденията на докторанта и приносите на труда, които са от значение за обогатяване на музикалната наука и практика. Всички обобщения и изводи са изведени, чрез задълбоченост в проблематиката, което е много ценно. Изследването осъществява успешно своите цели не само в теоретичната част, но и за постигане на приложни резултати. Ванг Шуайтунг има необходимия брой публикации в периода на неговото обучение. Като избор на тема те са свързани с дисертационния труд и напълно отговарят на изискванията за получаване на образователната и научна степен „доктор“. Авторефератът отговаря на стандартите и коректно предава същността, както и посочените приноси на дисертацията.

В заключение

Разгледаният теоретичен труд на кандидата Ванг Шуайтунг, има сериозна

научно–практическа и приложна стойност. Те отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане. Изхождайки от всичко казано по-горе, категорично заставам в подкрепа на автора и неговата теоретична разработка. Изразявам своята положителна оценка за труда и посочените приноси.

Убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да удостои Ванг Шуайтунг с образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, Научна специалност „Музикознание и музикално изкуство“, катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство“ при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“. Поздравявам и научния ръководител проф. д-р Тони Димитрова Шекерджиева-Новак.

Пловдив

проф. д-р Светла Калудова-Станилова

април 2023г.